

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 24P/90/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124206078
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Sitárová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2024:4124206078.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v konaní pred sudkyňou Mgr. Máriou Sitárovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A.: B., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topolčany, Škultétyho 1577/8, Topolčany ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: B. A., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, t.č. bytom A. XX a E. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom F. A. o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloleté deti A.: B., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matke a otca zaväzuje prispievať na každé dieťa výživným vo výške 150,- eur mesačne počnúc dňom 01.03.2024, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

II. Zročné výživné otca za čas od 01.03.2024 do 31.07.2024 činí na každé dieťa sumu 750,- eur, ktoré sumy súd povoľuje otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 50,- eur na každé dieťa tak ako bežné výživné, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod následkami straty výhody splátok.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa svojim návrhom zo dňa 31.5.2024 domáhala, aby súd zveril obe maloleté deti do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal výživným na každé dieťa po 150 eur mesačne od 26.3.2023. Svoj návrh odôvodnila tým, že situácia v ich manželstve sa zmenila po tom čo bol manžel odsúdený najskôr na 13 mesiacov a druhý krát dva a pol mesiaca. Z výkonu trestu sa teraz vrátil v januári tohto roka, ani počas pobytu vo väzení a ani potom neprispel na výživu detí žiadnou sumou. Spoliehala sa, že si nájde prácu a postará sa o nich ale on tak neurobil. Prakticky hneď po návrate z výkonu trestu sa domov nevrátil a nadviazal známosť s inou ženou, s ktorou aj v súčasnosti žije. Keď pochopila, že už nie je šanca riadneho obnovenia spolužitia, podala si návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k spoločným deťom na čas po rozvode. Až teraz sa dozvedela, že sa dá podať aj návrh o určenie výživného späťne, preto o to žiada. Keď to manželovi oznámila, tak povedal, že bude súhlasiť s tým, aby bolo výživné určené späťne od 26.3.2023, kedy sa prvý krát vrátil domov z výkonu trestu odňatia slobody. Ona žije spolu s deťmi v spoločnej domácnosti s rodičmi manžela, ktorí jej pomáhajú prežiť toto náročné obdobie.

2. Matka vypočítaná ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že s otcom detí nežijú spolu od februára tohto roka, následne v marci podala návrh na rozvod manželstva, kde sa na deťoch dohodli, avšak výživné otec neplatí stále a tiež jej nedopltil výživné odkedy spolu nežijú, keďže na výživu detí neprispieval. Jej príjem je rodičovský príspevok spolu s prídavkami na deti 560 eur mesačne. Najvyššie výdavky sú na stravu pre deti a ich oblečenie. C. býva často chorá, má ešte plienky a tiež jej musí kupovať mlieko. U B. sú to zase náklady na školské potreby, pomôcky, oblečenie do školy a družina.

Svokrovcom prispieva na bývanie sumou cca. 200 eur mesačne. Manžel iné deti nemá, väčšinu času robil šoféra. Vo februári tohto roka odišiel k priateľke a predtým bol vo výkone trestu odňatia slobody.

3. Matka v konečnom návrhu žiadala, aby súd zveril obe maloleté deti na čas do rozvodu do jej osobnej starostlivosti, otcovi určil výživné po 150 eur mesačne na každé dieťa a to od marca 2024, kedy podávala návrh na rozvod manželstva. Otec si vyživovaciu povinnosť od opustenia spoločnej domácnosti neplnil.

4. Na nariadené pojednávania sa nedostavil otec opakovane, doručenie predvolania mal. riadne vykázané, svoju neúčast' na pojednávaniach nijako neospravedlnil a nežiadal o ich odročenie, súd preto pojednával podľa § 31 Civilného mimosporového poriadku v neprítomnosti otca.

5. Kolízny opatrovník uviedol, že na základe zistených skutočností navrhuje návrhu matky vyhovieť v plnom rozsahu.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil: návrh, rodné listy maloletých detí, potvrdenie o návšteve školy, potvrdenie o poberaní prídavkov na deti, potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku, správa k pojednávaniu zo dňa 12.6.2024, pripojený spis OS Nitra sp. zn. 11P/67/2024 z neho správu z ISR čl. 15, správu k pojednávaniu čl. 21, výpis z účtu matky, oznámenie o poplatkoch prefotené zo žiackej knižky, lustrácia na otca v Sociálnej poisťovni, zápisnica o pojednávaní zo dňa 13.6.2024 a rozhodnutie na čl. 52 a nasledovné a zistil tento skutočný stav:

7. Manželstvo rodičov maloletých detí bolo uzatvorené dňa XX.XX.XXXX v G.. Z manželstva pochádzajú dve maloleté deti - B. A., nar. XX.XX.XXXX a C. A., nar. XX.XX.XXXX. Rodičia v súčasnosti nezdediajú spoločnú domácnosť, otec sa po prepustení z výkonu trestu v januári 2024 nevrátil k rodine, ale išiel bývať k priateľke. Na Okresnom súde Nitra prebieha pod sp. zn. 11P/67/2024 konanie o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po jeho rozvode, ktorý návrh matka podávala dňa 13.3.2024. Vo veci bolo dňa 13.6.2024 rozhodnuté tak, že súd manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol, na čas po rozvode manželstva zveril obe maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal výživným po 150 eur mesačne na každé dieťa. Súd upravil aj styk otca s maloletými deťmi na každý párný týždeň od piatka od 17.00 hod. do nedele do 12.00 hod.

8. Z pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 11P/67/2024 súd zistil, že dňa 03.04.2024 sa na Okresnom súde Nitra, pracovisko Topoľčany uskutočnilo informatívne stretnutie rodičov za účasti koordinátorky a kolízneho opatrovníka za účelom spísania rodičovskej dohody v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej B. a maloletej C. na čas po rozvode manželstva. Manželia uviedli, že obaja súhlasia s rozvodom manželstva, manžel súhlasí s návrhom manželky aj čo sa týka styku a výšky výživného. Kolízny opatrovník vyjadril súhlas s rodičovskou dohodou. Na predmetnom stretnutí bola uzatvorená rodičovská dohoda v plnom rozsahu podľa § 24 a § 26 Zákona o rodine. Rodičia touto dohodou upravili výkon svojich rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva ako podklad pre schválenie rodičovskej dohody rozsudkom.

9. Matka spolu s maloletými deťmi žije v spoločnej domácnosti s rodičmi otca, na domácnosť prispieva sumou 200 eur mesačne nákupmi do domácnosti. V súčasnosti je na rodičovskej dovolenke, jej príjem tvorí rodičovský príspevok a prídavky na dve deti spolu v sume 596,40 eur mesačne. Finančne jej pomáhajú rodičia manžela a aj jej rodičia, otec na deti neprispieva žiadnym spôsobom. Styk maloletých detí s ich otcom je nepravidelný, stretávajú sa občasne. Rodičia iné vyživovacie povinnosti nemajú.

10. Maloletá B. navštevuje 1. ročník ZŠ v D., výdavky na maloletú sú za školský klub 8 eur mesačne, obedy v škole sú zadarmo. Ďalšie výdavky sú na školské potreby a pomôcky, výlety zo školy, príspevok do ZRPŠ. Maloletá B. je zdravá, vyššie výdavky sú napr. na plavecký kurz, kurz korčuľovania.

11. S maloletou C. je matka na rodičovskej dovolenke, výdavky na ňu sú hlavne na mlieko, plienky, oblečenie, obuv, hračky a veci každodenné potreby. Maloletá C. podstúpila vyberanie mandlí, matka uhrádzala poplatok 150 eur, kvôli zvýšenej chorobnosti má podstúpiť imunoalergologické vyšetrenie.

12. Otec detí žije v domácnosti s priateľkou, s ktorou má mimomanželský pomer, súdu neuviedol svoje príjmy a výdavky, v súčasnosti je pravdepodobne nezamestnaný, avšak na stretnutí rodičov prehlásil a uzatvoril rodičovskú dohodu, na základe ktorej je schopný prispievať na maloleté deti po 150 eur mesačne. Otec sa s maloletými deťmi stretáva iba sporadicky, na ich výživu od opustenia spoločnej domácnosti žiadnym spôsobom neprispieval.

13. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. /ďalej len Zákon o rodine/, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

14. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, či maloleté dieťa zverí do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd súčasne určí, ako má rodič, ktorého nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

15. Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

16. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosť o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

17. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

20. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

21. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

23. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

25. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

26. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

27. Podľa § 232 ods. 3 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

28. Podľa § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

29. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom bol podaný dôvodne, pretože rodičia detí nežijú v spoločnej domácnosti od mesiaca január 2024, kedy sa otec po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody nevrátil do spoločnej domácnosti, ale začal zdieľať domácnosť so svojou novou partnerkou. Na výživu maloletých detí od tohto obdobia žiadnym spôsobom neprispieval. Osobnú starostlivosť o maloleté deti od uvedeného obdobia zabezpečuje výlučne matka, v ktorej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky.

30. Súd zároveň zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti matky rozhodoval aj o výške výživného zo strany otca. Pri určovaní výšky výživného vychádzal z veku a odôvodnených potrieb maloletých detí, ako aj z možností a schopností oboch rodičov. Matka maloletých vzhľadom k ich veku z podstatnej časti realizuje svoju vyživovaciu povinnosť výkonom osobnej starostlivosti o maloleté deti. Pri rozhodovaní o určenie vyživovacej povinnosti súd musí vychádzať zo všeobecného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako aj majetkovými pomermi rodičov. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že je v možnostiach a schopnostiach otca plniť si vyživovaciu povinnosť v stanovenej výške, nakoľko na tej istej výške výživného sa otec s matkou dohodol aj v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po jeho rozvode. Súd má za to, že v možnostiach a schopnostiach otca bolo plnenie vyživovacej povinnosti v stanovenej výške aj v bezprostredne predchádzajúcom období a to už v čase podania návrhu na rozvod manželstva matkou, keďže pomery na strane otca boli v tom čase úplne rovnaké. Súd preto zaviazal otca vyživovacou povinnosťou v rovnakej výške na čas do rozvodu manželstva ako sa otec s matkou dohodli na čas po jeho rozvode. Takto určeným výživným spolu s prídavkami na deti, ktoré matka poberá, budú v dostatočnej miere zabezpečované jednak základné životné potreby maloletých ale aj ďalšie potreby, ktoré sú nevyhnutné pre ich ďalší zdravý psychický a fyzický vývin.

31. Súd určil počiatok vyživovacej povinnosti od mesiaca marec 2024, kedy matka podávala návrh na tunajší súd na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po jeho rozvode, nakoľko otec si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom neplnil už v tom čase. Otec sa opakovane nedostavil na pojednávanie, taktiež sa nedostavil na pojednávanie v konaní 11P/67/2024 a súd má za to, že určenie výživného od mesiaca, v ktorom matka na rozvod manželstva podávala je v tomto prípade spravodlivé a morálne. Otec si neplnil svoju vyživovaciu povinnosť v žiadnej výške, preto mu vzniklo zročné výživné za obdobie od 1.3.2024 do 31.7.2024 vo výške 750 eur na každé dieťa (5 mesiacov x 150 eur). Sumu zročného výživného súd povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 50 eur na každé dieťa tak ako bežné výživné s prihliadnutím k výške zameškaného výživného, veku maloletých detí ako aj k majetkovým pomerom otca v zmysle ustanovenia § 232 ods. 3 veta druhá CSP.

32. O trovách konania súd rozhodol tak, že nárok na ich náhradu v zmysle ustanovenia § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok) žiadnemu z účastníkov nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona.